

Přerovské povstání 1. května 1945

1. máj 1945 a Přerov je trvale zapsán v vrcholné fázi protiněmeckého odboje. Stoupající odpor proti německým okupantům vyvrcholil v Přerově 1. 5. 1945 v Přerovské povstání, které bylo jako první v českých zemích. Velmi aktivní byl i železniční revoluční výbor na přerovském nádraží. V předvečer 1.5. 1945 byl v bytě MUDr. Havla ustaven revoluční národní výbor. Navíc byly navázány kontakty s partyzány skupiny mjr. Kurtina. Koncem dubna byly po Přerově roznášeny letáky vyzývající k ozbrojenému povstání. V té době městem ustupovala maďarská a německá vojska, která již měla velmi špatnou morálku. První popud k povstání byla nepodložená zpráva o německé kapitulaci a obyvatelé města Přerova chtěli převzít město do svých rukou. Dalším impulsem byl příjezd tří aut s partyzány na popud mjr. Zapletala. Partyzáni začali obsazovat cesty do Přerova směrem od Moštěnice a Želátovic, a tak začíná odzbrojování okupačních vojáků. V té době začal boj na levém přednádraží, do kterého se zapojili i partyzáni z Lověšic. Přestřelky se přesunuly do celého města a na barikádu na Tyršově mostě. V té době již bylo známo, že zpráva o kapitulaci není pravdivá a navíc od Holešova se k Přerovu přibližovala část Schörnerovy pancéřové armády. Revoluční národní výbor vyslal delegaci žádající kapitulaci německých vojáků, delegace však neuspěla. Do města také přijížděly z Olomouce posily SS, které postupně obsadily nádraží a následně celé město. Nad městem bylo vyhlášeno staré právo. Vojska SS zatkly 21 Přerovských občanů, kteří byli po mučení zastřeleni na střelnici v Olomouci-Lazcích. Další tragedií bylo vyvraždění obyvatel obce Zákřov ve dnech 18. až 20. dubna 1945 jako odvěta za vedení partyzánského odboje.

Odzbrojování Němců

Velmi důležitým činem odboje bylo i zničení telefonní ústředny Anne Maria, čímžto bylo znemožněno jednotné řízení německé obrany. Navíc pracovnice telefonní ústředny Ludmila Koplíková vypovídala v soudním procesu s K. H. Frankem vyslechla některé jeho pokyny šéfu přerovského gestapa a pokyn k zastřelení zajatých obyvatel města.

Přerovské povstání, ač nebylo zcela úspěšné, bylo impulsem pro další města.

Časový přehled událostí 1. května v Přerově

V úterý 1. května 1945 se odehrálo velké množství událostí a dodnes (1965) se nikdo v žádné publikaci nepokusil o jejich shromáždění a roztřídění. Prvním seriózním krokem k získání přehledu bylo sepsání vzpomínek 53 pamětníků v roce 1965 k symposiu o přerovském povstání, pořádaném Okresním výborem Komunistické strany Československa a Vlastivědným ústavem v Přerově. Byl shromážděn velmi cenný materiál, ale zpracován byl jen částečně. Po novém průzkumu v roce 1974 (který však nemůže být posledním), podařilo

se z dostupných údajů sestavit takový obraz povstání, který alespoň v základních rysech orientuje čtenáře, jak 1. květen 1945 v Přerově probíhal.

Víme téměř vše nejdůležitější, co se v onen den událo. O tom hovoří archivy, noviny, pamětníci a též historikové, ale všechny tyto zdroje informací jsou skoupé na časové údaje. Tímto nedostatkem býval pak zkreslován i výklad některých jevů a též hodnocení osobností. Proto považujeme za nezbytné poskytnout čtenáři nejprve časový přehled osudného dne, abychom ještě před uvedením podrobnějších informací a úvah dostali celkový obraz o průběhu povstání. Sem zařadíme pouze ty události, u nichž se našel časový údaj nebo u nichž byl tento údaj objektivizován z několika informací, tzn. vyloučením krajních a nepravděpodobných hodnot. Předem je nutno upozornit, že nejde vždy o události nejvýznamnější nebo určující vývoj dne, i když většina z nich je zde nepochybně obsažena.

Teprve potom, v nejobsáhlejší kapitole, zařadíme alespoň část z onoho množství materiálu, který se z různých zdrojů nabízí k rozšíření informací časového přehledu a k pochopení celé řady problémů a otazníků, vzniklých od 1. května 1945 až do našich dnů. Obě tyto části končí potlačením povstání v Přerově a v okolních obcích. Události následující 1. května ve večerních a nočních hodinách budou vypsány v další kapitole.

Jak tedy probíhal přerovský 1. květen z hlediska pořadí událostí? Zde je první pokus o časový přehled.

06.00 - 09.00 Začíná příprava k odjezdu aut, která mají přivést partyzány na "přerovskou akci".

06.30 - 09.00 První auto odjíždí do Dobřčic.

07.00 - 09.00 Další auta odjíždějí pro partyzány do okolí.

07.00 - 09.00 V Přerově je rozšířena zpráva o kapitulaci Německa. Objevují se čs. vlajky, vlaječky a trikolóry. Tvoří se hloučky v ulicích i na náměstí.

07.30 - 09.30 Delegace vedená velkoobchodníkem Josefem Benešem jedná s okresním hejtmanem Krautem.

08.00 - 09.30 Čtyřčlenná skupina odbojových pracovníků vedená majorem J. Zapletalem jedná s okresním hejtmanem Krautem.

08.00 - 09.30 Na nádraží došla zpráva o kapitulaci Německa a o náladě ve městě.

08.15 - 10.00 Dolní náměstí je zaplněno lidmi. K radnici přicházejí někteří představitelé předválečných politických stran.

08.30 - 10.00 Na náměstí se setkávají členové ilegálních organizací KSČ.

08.30 - 10.00 Na náměstí se odehrává scéna, při níž je jeden protektorátní policista vyváděn z budovy radnice lidmi, kteří jej označují za konfidenta a inzultují.

08.30 - 10.00 Na náměstí byla dopravena ukořistěná děla.

08.30 - 10.00 Před budovou okresního hejtmanství dochází k tvoření hlouček občanů. Lidé se ptají vycházející delegace, zda je příměří. Skupina odbojových pracovníků odchází do bytu dr. Havla, sídla ilegálního ONV (Bartošova č. 1).

08.45 - 10.30 Městský rozhlas vysílá výzvu k bývalým vojákům a důstojníkům, aby se dostavili k radnici.

08.45 - 10.30 Na nádraží vydává Železniční revoluční národní výbor, jehož zástupci se osobně přesvědčili o situaci ve městě, pokyny k převzetí moci.

08.45 - 11.30 Vlak na Olomouc, přeplněný německými vojáky a německými železničními zaměstnanci, který měl odjet 8.45, neodjíždí, neboť byla odpojena lokomotiva. Lokomotivu, ozdobenou čs. vlajkami, vysílá nádražní velení do Olomouce s úkolem informovat všechny stanice o konci války a obnovení Československé republiky.

08.30 - 10.30 Delegace vedená majorem Zapletalem, která se zúčastnila rozhovoru s okresním

hejtmanem Krautem, přichází do bytu lékaře dr. Havla. Major Zapletal volá dr. Havlovi do nemocnice z jeho bytu, informuje ho o pozdvižení lidu ve městě a svolává i ostatní členy ilegálního ONV.

09.00 - 10.30 Část ilegálních pracovníků KSČ odchází na jednání ilegálního ONV v bytě dr. Havla.

09.00 - 10.30 Skupina odbojových pracovníků odzbrojuje hlídky ve vojenské telefonní centrále Schörnerovy armády „Anně Maria“ a vyřazuje ji z činnosti.

09.30 - 12.00 V bytě dr. Havla se připravuje text provolání k obyvatelstvu. Docházejí informace, že rozhlas o kapitulaci Německa nic nehlásil. Do sídla ilegálního ONV přichází i jeden z velitelů partyzánského oddílu, který přijel z Dobřic. Zde dostává pokyn k obsazení pozic v Moštěnské a v Želátovské ulici.

09.30 - 12.00 Major Zapletal odešel na radnici, kde přebral zprávu od jednoho z partyzánů, že jejich skupina je připravena ve Ztracené ulici č. 26. Vydává dispozice a partyzáni obsazují dva opěrné body na Želátovské ulici a u hřbitova.

09.30 - 12.00 Skupina ilegálních pracovníků KSČ, kteří se rozhodli vystoupit z ilegality, reagují na rychlý vývoj událostí a zřizují sekretariát KSČ v domě č. 4 v blízkosti radnice.

09.30 - 11.30 Na nádraží probíhá odzbrojování německých vojáků. Zbraně dostávají železničáři, zbytek je uložen ve sklepech nádražní budovy.

10.00 - 12.00 Do sídla ilegálního ONV v bytě dr. Havla přináší spojka zprávu, že je příměří, což prý potvrdili lidé na ulici. Tato mylná informace vznikla patrně z hlášení městského rozhlasu. Ten oznamoval, že je konec války a že Češi přebírají vládu nad městem.

10.00 - 12.00 Na radnici začíná sháňka po zbraních, které byly ukryty v budově za komínem.

10.00 - 12.00 Kameraman Mičík filmuje události na náměstí. Na záběrech filmu je zachycena stavba barikády v Mostní ulici, odzbrojování Němců, příjezd pásových vozidel před radnicí a stojící děla. Na filmu se pohybují ozbrojení občané. Čtyři auta byla odzbrojena u kostela vedle pošty a zbraně uloženy na radnici.

10.00 - 12.00 Kameraman Toth filmuje události na náměstí. Na záběrech jsou občané s puškami a pancéřovými pěštkami, ojedinele procházejí odzbrojení němečtí vojáci. Přijíždějí německá vojenská auta, která zaparkovala na náměstí. Náměstí se hemží lidmi. Na jiných záběrech jsou německá vojenská auta před Městským domem a dohadování civilistů s německými důstojníky.

10.00 - 12.00 V redakci časopisu Obzor se chystá vydání slavnostního čísla. Sázel se ručně, protože nešel elektrický proud. Později byla sazba rozmetána.

10.00 - 12.00 Sekretariát KSČ zůstává stále v činnosti. V tuto dobu sem přichází zpráva, že přijedou partyzáni od Holešova.

10.30 - 12.00 Do domu č. 26 ve Ztracené ulici si přišlo postupně během dopoledne asi 30 osob vyzvednout zbraně.

10.30 - 12.00 Na radnici je chaos a bezvládí, neboť různorodé skupiny se nemohou dohodnout na rozdělení funkcí. Ilegální ONV v bytě dr. Havla je si toho vědom a vysílá své zmocněnce (Čurdu a Kunce) na radnici. Na pokyn člena ilegálního ONV (Rakovčíka) městský rozhlas svolává důstojníky a vojáky v záloze k radnici.

11.00 - 13.00 Na Želátovské a Moštěnské ulici lidé stavějí barikády.

11.00 - 13.00 Z letiště přijíždí vojenská pohotovost wehrmachtu, vybavená kulomety zv. „čtyřčaty“. Zastavuje před pivovarem na Komenského ulici. Velitel je žádán, aby nezahajoval palbu.

11.00 - 13.00 Občané přinášejí na radnici smrtelně raněného Oldřicha Ondráška. Výpovědi pamětníků naznačují, že to byl první padlý bojovník.

11.00 - 13.00 Na Šířavě u domu dr. Skuherského dochází k přestřelce mezi partyzány a německými vojáky, kteří se přiblížili od města.

11.00 - 13.00 Do tiskárny v Kratochvílově ulici přicházejí pracovníci KSČ a předávají do

sazby rukopis provolání KSČ a zásady Košického vládního programu. Vracejí se na sekretariát strany a dovídají se, že velitel přerovské posádky Jakob nekapituloval. Je prý ale ochoten vyjednávat.

12.00 - 14.00 Na nádraží přijíždějí od Olomouce příslušníci SS.

12.00 - 13.00 Na náměstí zpívají občané československou hymnu.

12.00 - 13.00 Na Žerotínově náměstí občané vylézají na německá vojenská auta a vyzývají Němce ke složení zbraní. Od Moštěnice se ozývá střelba. Na náměstí v ulici Čs. armády zatím jiní němečtí vojáci při odzbrojování nekladou odpor.

12.00 - 15.00 Na pravém přednádraží železničáři odzbrojují maďarské vojáky. Obklíčili i levé přednádraží, kde stál německý stavební vlak tzv. „Bauzug“. Dochází k vleklému jednání.

12.00 - 14.00 Ozbrojený hlouček občanů jde od křižovatky v Mostní a Jateční ulici k Tyršovu mostu. S věže zámku se ozývá kulometná palba.

12.00 - 13.00 V sídle ilegálního ONV je mnoho lidí. Přichází zpráva o jednotkách SS, blížících se od Holešova. Hovoří se o jednání s velitelem přerovské posádky.

12.00 - 12.30 Ve Ztracené ulici a v prostoru kolem hřbitova, se stále bojuje.

12.00 - 12.30 Do rozhlasové ústředny na radnici přichází s. Stibora, člen ilegální KSČ, který upozornil veřejnost jménem KSČ, že ještě není konec války a žádal, aby se lidé rozešli a tak zabránili zbytečnému krveprolití.

12.00 - 14.00 Delegáti ilegálního ONV (Havel, Hudousek) odcházejí k okresnímu hejtmanovi Krautovi a jdou s ním do kasáren u podjezdu vyjednávat s velitelem přerovské posádky. Velitel Jakob prohlásil, že nemá žádné dispozice a proto nemůže s civilisty o kapitulaci jednat.

12.30 - 14.30 Auto s posádkou gestapáků přijelo na křižovatku ulic Palackého a Komenského. Vojáci seskákali dolů s auta a začali obsazovat ulice. Legitimovali občany a hledali u nich zbraně. Obtěžovali i delegaci vracějící se z kasáren.

12.30 - 14.00 Ve Smetanově ulici skupina německých vojáků odkládá zbraně, lidé sundávají z budovy soudu německý nápis, a před budovou okresního hejtmanství stojí zástup lidí, k nimž promlouvá řečník. V prostoru Smetanovy a Wurmovy ulice se pak řadí průvod v čele s československou vlajkou. Shromáždění je upozorněno jedním mladíkem, že na Komenského ulici již postupují Němci. Po tomto sdělení se průvod rozchází.

13.00 - 14.30 Někteří partyzáni se stáhli z Přerova do Dobřčic. Část bojovníků se ukrývala po domech a v zahradách až do večerních hodin.

13.00 - 15.00 Na radnici v kanceláři vládního komisaře je koncipována vyhláška pro obyvatelstvo, která nebyla vydána. V tuto dobu jsou na radnici stále ještě německy orientovaní policisté pod dohledem vlastenecky smýšlejících policistů.

13.45 - 15.30 Vojenský pověřenec ilegálního ONV Rakovčík telefonuje komisaři Petznymu. Po odložení sluchátka sdělil přítomným, že k žádné kapitulaci nedošlo a že v nejbližších chvílích má projít Přerovem transport asi 30 000 mužů vojska. Těm má být zaručen průchod.

13.45 - 15.00 Cechovou ulicí jdou německé hlídky, střílejí na zastrašení a vyzývají k sundání vlajek a zavření oken.

14.00 - 15.00 Městský rozhlas přestal vysílat.

14.00 - 16.00 V bytě u dr. Havla je informován ilegální ONV o neúspěšném jednání s Jakobem. Část přítomných (členové KSČ) se rozhodla nepodnikat již žádné další uklidňovací akce v ulicích.

14.00 - 16.00 V tiskárně je rozmetána připravená Sazba s provoláním KSČ a vyhlášením Košického vládního programu. Rukopisy byly odneseny.

14.00 - 16.00 Někteří členové ilegálního ONV vyšli do ulic za doprovodu německých vojáků uklidňovat občany.

14.00 - 15.30 Na křižovatce ulic Smetanovy a Havlíčkovy (u soudní budovy) staví tříčlenná hlídka kulomet a ulice se vyliďňuje.

14.00 - 15.30 Přijely autobusy s příslušníky SS od Olomouce.

14.30 - 15.30 U Malé Pasáže již stojí německá vojenská hlídka.

14.30 - 16.00 Německý vlak na levém přednádraží (Bauzug) se pokouší o únik směrem k hlavnímu nádraží. Vlak naráží na jiné vagóny u zaražedla, vzniká požár a dochází k pravidelné bitvě mezi železničáři a německými útvary.

14.30 - 16.30 Na Velké Dlážce zastavuje vojenský transport, který narazil na palbu povstalců od Předmostí. Došlo k jednání a transport odjel přes Předmostí směrem na Olomouc.

15.00 - 16.30 Po průjezdu transportu nastupují německé hlídky podél tratě v prostoru od nádraží k Předmostí.

15.00 - 16.00 Z Optikotechny, která již byla obsazena Němci, vyjíždí osobní automobil se dvěma „werkschutzí“. U vily Mignon ve Dvořákově ulici došlo k přestřelce mezi skupinou odbojových pracovníků a posádkou vozu.

15.00 - 15.30 Clen ilegálního ONV (Havel) přichází na radnici a varuje ty, kteří dosud neodešli. Profesor Machovec odpovídá v tom smyslu, že on strach nemá a že v jednání budou pokračovat.

15.00 - 16.30 Na radnici přišel okresní hejtman Kraut s německými vojáky, dal účastníky soustředit do jedné z kanceláří a odebral jim osobní průkazy. Skupina, v níž byl i profesor Machovec, byla střežena.

15.30 - 17.00 Němečtí vojáci, kteří přišli na náměstí, seřadili české občany do troj stupu a odvedli je částečně do gymnasia, částečně do obchodní akademie.

15.30 - 17.00 Na mostu Legií u elektrárny vojáci SS kontrolují procházející civilisty. Pátrají po zbraních.

15.30 - 16.15 Dva členové KSČ odstraňují nápis v azbuce „Sekretariát KSČ“, který byl na domě č. 4 vylepen.

16.00 - 16.15 Budova radnice je obklíčena německým vojskem. V tuto dobu se ozývají sirény.

16.00 - 17.00 V bytě doktora Havla se scházejí zbývající členové ilegálního ONV a usnášejí se odejít z Přerova.

16.30 - 17.00 V domě Františka Gremlicy v Kozlovské ulici je na zahradě skupina ozbrojených občanů. Jednalo se o možnosti ústupu Kozlovskou ulicí.

16.30 - 17.30 Zadrženi občané na radnici byli propuštěni z budovy až na profesora Machovce, který se neustále dožadoval jednání s Jakobem o převzetí města do českých rukou. Údajně s ním odjeli k veliteli města. Tím byl zatčen.

17.00 - 19.00 Na přednádraží započal ústupový manévr železničářů, bojujících s německou přesilou. Pod vedením Arnošta Chrastiny přechází skupina asi 18 železničářů a 6 sovětských zajatců, kteří se zúčastnili střelby proti Němcům, směrem podél Moštěnky k Dobřčicím. Po setmění (asi ve 22 hod.) přicházejí do Dobřčic, kde přespali u Pumprlů. Ústupem železničářů skončily všechny ozbrojené akce na území města Přerova.

18.00 - 19.00 Oddíly SS jedou přes Velkou Dlážku do Předmostí, aby definitivně ovládly poslední ohnisko odporu.

18.00 - 20.00 V době vyhlášení stanného práva odcházejí ze svých pozic i partyzáni v prostoru Ztracená — Moštěnská — hřbitov.

Někteří popravení a padlí během Přerovského povstání

Seznam účastníků májového povstání v Přerově dne 1.5.1945, kteří byli dne 2.5.1945 zavražděni gestapem na vojenské střelnici Olomouc-Lazce.

1. **Sedlák Jan**, četnický strážmistr, nar. 15. V. 1895 Kulířov, okres Boskovice, posledně Přerov, Rašínova 7.

2. **Dokládalová Matylda**, manželka strojevodoucího ČSD, nar. 10. XI. 1903, posledně bytem v Přerově, Sumínova ul.

3. **Šmolka Hynek**, mechanik, nar. 28. V. 1925 v Přerově.
4. **Zapletal Josef**, bankovní úředník, nar. 10. XI. 1913, Přerov, Sušilova 2.
5. **Klíma Rudolf**, malířský mistr, nar. 14. IV. 1904, Přerov, Dvořákova 1.
6. **Kellner Ladislav**, zámečník, nar. 13. VI. 1924, Šurany, okr. Nové Zámky, posledně bytem Přerov, Za kapličkou.
7. **Vlček Hynek**, poštovní zřízenec, v Přerově, nar. 23. X. 1901, Sobíšky.
8. **Kovařík Emil**, obchodní zástupce, nar. 13. IV. 1890 v Brumově okres. Uh. Brod, posledně bytem Přerov, Loučka 1.
9. **Vitásek František**, vrchní strážmistr, nar. 22. X. 1879, Starý Jičín, posledně bytem Přerov. Rašínova 1.
10. **Kokojan Hynek**, major 6. pěš. pí., nar. 29. V. 1895, Hor. Loučka, okr. Tišnov, posledně Přerov, Bartošova 14
11. **Svehlák Jan**, npor. uniformované policie v Přerově, nar. 8. XI. 1901, Velké Bílovice, okr. Hodonín, posledně bytem Přerov, Masarykovo 4
12. **Král Antonín**, kominický pomocník, nar. 5. VII. 1903, Dačice, okr. Pardubice, posledně bytem Přerov, Čechova ul. 4,
13. **Dokládál Jaroslav**, strojvedoucí ČSD, nar. 30. VI. 1897, Přerov.
14. **JTJDr Sobola Čestmír**, komisař polit. správy, nar. 19. VII. 1906, Brno, posledně bytem Přerov.
15. **Machovec Jan**, profesor reál. gymnasia, Přerov, nar. 16. V. 1895, Cehnice, okr. Strakonice, posledně bytem, Přerov, Rašínova 9.
16. **Bezslézina Josef**, mechanik, nar. 28. XII. 1917, Prostějov, posledně bytem Přerov, Osmek 33.
17. **Valenta Otakar**, typograf, nar. 16. XII. 1905, Holice u Pardubic, posledně bytem Přerov, Kozlovská 101
18. **Motán Jaroslav**, knihkupec, Přerov, nar. 24. X. 1910, Přerov, Havlíčkova 5.
19. **Ertl Karel**, velkoobchodník, nar. 6. III. 1908, Brno, posledně bytem Přerov, Velké Novosady 10.
20. **Zmeškal Václav**, zaměstnanec l? ČSD, nar. '24. VIII. 1923, Nižní Verecky, posledně bytem Přerov, Horní nám. 12.
21. **Novotný Josef**, úředník, nar. Krčmaň, stár 37 let. Pohřben ve V. Týnci.

Železničáři a 1.5.1945

V boji padla celá řada příslušníků ČSD. Padli posunovač Zahradníček, vozmistr Fryšťacký, posunovač Prgal, strojvedoucí Kreml a další. V prostoru levého a pravého přednádraží pádlo sedmnáct přerovských železničářů a čtyři sovětské zajatci. Němců bylo zlikvidováno asi padesát.

Po boji hlavní ozbrojená skupina z levého přednádraží v počtu asi dvaceti mužů, dále bojovníci z lověšického úseku a skupina šesti sovětských zajatců ustoupili do Horní Moštěnice, kde železničáři v uniformách a sovětské zajatci obdrželi od občanů civilní šaty. Pak se všichni přemístili do Dobřčic a okolních lesů k partyzánským jednotkám. Ústupem železničářů skončily ozbrojené boje přerovského povstání. Za ozbrojeného povstání dne 1. května 1945 padli tito železničáři: Ladislav Blaťák topič zastřelen na levém přednádraží, Josef Zahradníček posunovač zastřelen na levém přednádraží; Jaroslav Fryšťacký vozmistr zastřelen na levém přednádraží, Adolf Hrabálek dělník 1.5.1945 raněn, 2.5.1945 zemřel; Josef Frgal posunovač uhořel na přednádraží, Maxmilián Kreml strojvedce uhořel na přednádraží, Josef Bryška st. železničář zastřelen u levého přednádraží, Josef Bryška ml. železničář zastřelen u levého přednádraží, Miroslav Laurenčík student zastřelen u levého přednádraží, Jan Masařík, pom. topiče raněn 1.5.1945, zemřel 9.5.1945, a Vilém Kužela hradlař zasilčen v Horní Moštěnici.

Dále v Přerovském povstání padli: František Harna, strojvůdce-čekatel, umučen 7.5.1945; Antonín Odstrčil, topič, umučen se svým synem 7.5.1945 u Záb. Lhoty; Jiří Knop, dělník, zastřelen jako partyzán 8.5.1945; Jaroslav Čech, skladník, zastřelen v osvobozovacích bojích 9.5.1945.

Historický význam událostí 1. května 1945 v Přerově hodnotil v roce 1946 armádní generál Ludvík Svoboda, tehdejší ministr národní obrany. Mimo jiné řekl: "Přerovský 1. květen lze považovat za signál k povstání českého lidu." Povstání v Přerově a v dalších místech, která vyvrcholila 5. května 1945 pražským povstáním, byla závěrečným projevem odhodlání českého lidu k boji proti nacistickému Německu.

S úctou vzpomínáme na oběti ozbrojeného povstání dne 1. května 1945 v Přerově.